

Plačati mora zemljski davek, kupiti kolje, ki je ravno zadnji čas silno drago — pred 8 leti je veljalo tisoč hojkovih kolov 20 kron, sedaj se mora dati za nje 80 kron — in razne druge stvari. Delavci so vsi za tretjino dražji, in tudi posoda za vino je postala mnogo dražja. Vsak, kdor količjak čuti z ubogim vinogradnikom, mora priznati, da vinogradniku že itak dovolj slaba prede, in da bi bila velika krivica, ako bi se mu naložilo še večje breme v obliki novega davka na vino. Potem je vinogradnik takorekoč uničen in sploh ne bo mogel obdelovati svojih goric. Kako naj jih tudi obdeluje, če mu pa ne vržejo nobenega dobička? Od česa pa naj živi?

Letos n. pr. vinogradniki svojega mošta niti tako drago niso mogli prodati, na kolikor je preračunjen vinski davek. Staro vedro so prodajali za 3 K. Bili so k temu prisiljeni, ker niso imeli potrebne posode. Temu se niti stroški za trgatve in prešanje niso povrnil, drugo delo je bilo vse zastoj. Kakš naj ti ubogi ljudje prenašajo še druga bremena!

V našem okraju je, kakor znano, letos pobila toča. Opravi sem vse delo in imel pri dveh majhnih goricah 180 kron stroškov, trgatve pa nobene, in je morebiti še dve leti ne bo. Delo seveda moram plačati kljub temu.

Iz navedenega je razvidno, kakva nesreča bi zadela z nameravanjem davkom na vino ubogega vinogradnika. Zato se je treba takemu vinskemu davku, ki bi vinogradnika še bolj oškodoval, kakor je že zdaj oškodovan, ustavljati ter ga preprečiti.

Kmetje niso krivi.

Govor poslanca Roškarja v državnem zboru dne 28. oktobra.

(Konec.)

V teh predlogih pa se zahteva, ne le uvoz mesa, temveč razveljavo prepovedi uvoza sploh. Nočem izgubiti mnogo besedi, a rad bi vas vendar opozoril na to, da je uvoz mesa že sam (na sebi nevaren, da se s tem lahko uvedejo tudi razne kužne bolezni, to tembolj, ako bi se uvažala živa živina. Navesti hočem samo nekaj števil, kako je takrat izgledalo v Avstriji, ko je bil v Avstriji še dovoljen prost uvoz živine. Leta 1878. n. pr., torej predno se je zaprla meja, je poginilo 1984 komadov živine vsled tega, ker se je vtihotapila kuga, leto za tem 4598 komadov, in tako je šlo naprej. Pozneje, ko se je zaprla meja, n. pr. leta 1882, poginilo je le 31 komadov živine, prihodnjega leta 1883 pa samo 14 komadov. Za to se je treba zanesti zaprtju meje, seveda vsled naših ugodnih zdravstvenih zakonov in njihove izvršitve. In sedaj se zahteva od gotove strani, da se naj meje zopet odprejo! Vidim v tem samo željo izvestnih ljudi, da bi kmeti čim prej tem boljše uničili in ga prisilili k izselitvi.

Gospoda, ako naj bo živina poceni, potem potrebujemo tudi ceno krme. Kako pa stvar v tem oziru stoji? V Mariboru n. pr. stane meterski stot krme 10 do 12 kron. Kako se to ujema s cenami živine? Vsak si lahko sam izračuna, da je pri teh cenah krme nemogoče, baviti se z živinorejo.

Nadalje potrebujemo cen kapital, ki ga doslej nismo imeli. Industrija ima v resnici cen kapital. Potrebujemo pa tudi zavarovanje proti izgubi živine. Za to se je, žal, še zelo malo storilo; bila pa bi stvar vlade, da bi se sama za to pobrigala in zavarovanje po sili izvršila. Potrebno je, da se kmeti, ki ga je zadela nesreča, zadostno podpira; to se bo gotovo izplačalo.

Avstrijsko prebivalstvo je od leta 1891 do 1900 naraslo za osem odstotkov, živinoreja pa samo za en odstotek. Te številke sicer ne bodo popolnoma natančne, a tudi ne veliko napačne. Vem za gotovo, da — jaz sam sem pri tem ljudskem in živinskem štetju sodeloval — se je pač mnogo iz strahu pred davčnim vijakom finančnega ministra zatajilo. Saj je še več živine, kakor se je takrat naznanilo. Narasčanje stanja živine pa bi bilo lahko enako množitvi prebivalstva. Kajti imamo še mnogo polja, kojega obdelovanje se že dalje časa več ne splačuje, imamo še neobdelane pašnike in travnike, ki so samim sebi prepuščeni.

To vse bi se lahko izboljšalo, a k temu je treba več denarja. Menim, da je vlada in tudi mi dolžni, delati na to, da se za melioracije postavijo večji zneski, da pa tudi tistim hasnijo, v katerih rokah bi se lahko plodonosno naložili. Uverjen sem, da bi lahko še eno tretjino več živine redili kot danes. Ako se to zgodi, potem pa ne potrebujemo več tujega uvoza. (Pritrjevanje.)

Kateri so vzroki, da v živinoreji še nismo tako daleč napredovali? Pred vsem nizke cene prejšnjih let. Danes se peča vsak, komur je le mogoče, celo vsak vintčar pri ras z živinorejo, ker upa, da bo imel kak dohodek. Za kmeta samega je živinoreja tako nujno potrebna, da mora staviti vse na to, da jo poveča in ukrepi, da more dobiti iz nje več sredstev. A nizke cene pač niso nikoli v stanu, proizvodnjo kake stvari povzdigniti, le primerne cene to lahko storijo. Ako bi se pa vse to izvršilo, kar se zahteva v predlogih gospodov socialnih demokratov, potem bi nastalo itak znižanje cen, da bi bila živinoreja sploh nemogoča. Nihče pač ni v stanu, dalje časa kaj proizvajati, kjer mora še sam povrhu plačati, najmanj kmet, ki tiči že itak do grla v dolgovi.

Naša dolžnost je, donosnost ohraniti; pomagajmo tudi v tem, da se bodo prej omenjene poljane popravile, potem bomo gotovo lahko imeli zadostno sta-

nje živine. Nekaj je posebne važnosti in potrebno, ako hočemo skupaj delovati in se stvari poprijeti, da se res ublažijo draginjske razmere, in to je: proizvajalci in uporabitelji se morajo zblizati, morajo poskusiti, stopiti skupaj in delati brez medkupčije. Ako ne pride do tega, tudi ni druge pomoči; kajti, ako bi se, kakor se zahteva, dovolila pošiljatev iz tujih držav, bi prišli v poštev le veletržci in ne mali trgovci, ki se s tem ne morejo pečati. Zahtevati in doseči se mora, da se vozine znižajo, in ne smejo se, kakor se sedaj hoče, tarife južne železnice, ki so že itak najvišje, še znova povišati. (Pritrjevanje.) Tudi je treba skrbeti za to, da industrija in kmetijstvo skupaj nastopata. V Avstriji more le eno drugo podpirati, eno drugo izpopolniti. Ako bi skrbeli samo za industrijo, kaj se naj zgodi potem s številnim kmečkim ljudstvom? Ako se za to ne skrbi, da se tudi to ohrani in napreduje, svoje pridelke izboljša in doseže ugodne dohodke, potem mora istočasno tudi industrija nazadovati; kajti kmetje so zelo dobri odjemalci industrijskega blaga, in bi radi krili svoje potrebe, da bi le imeli sredstev za to. Toda za kmeta velja vedno pravilo: Ne kupi, česar ne potrebuješ, ampak to, česar ne moreš pogrešati. Nočem tega tudi drugim stanovom podtikati, a vprašanje je vendar, če ne velja to pravilo vsaj tudi za druge stanove. Ako bi si pa mogli to kupiti, kar potrebujemo, bi imeli iz tega tudi druge gospodarske koristi: v marsikaterem oziru bi lahko negovali svoje nasade in več proizvajali, kakor se danes godi. Skupno postopanje industrije s kmetijstvom je torej neobhodno potrebno: kmetovalec bi bil najboljši uporabitelj industrije in industrijski delavec najboljši uporabitelj kmetijstva. V tem bi bila najboljša pobota, za katero moramo skrbeti. Povišanje naših izdelkov bi pa res rad postavil nasproti povišanju plač in dnine. Najraznovrstnejše industrijsko blago je v ceni zelo poskočilo, ravno tako vsa plačila, ta so poskočila najmanj za 25 do 50 odstotkov in še višje, naše cene pa so poskočile le za 10 odstotkov (Posl. dr. Korošec: k večjemu!), k večjemu 10 odstotkov, pogosto tudi precej manj.

Dovolite mi gospoda, da še čisto kratko omenim razmere, kakor si stojijo nasproti.

Vse sosednje dežele se trudijo, da si ustanovijo svojo industrijo, in to po vsi pravici. Kakšne bodo posledice, je razvidno. S časom bo in mora postati produkcija (proizvajanje) prevladila. Konkurenca je danes že velika. Ali smo naj potem, ako nastane kriza, mi tisti, ki moramo nositi krivdo in se radi tega pokoriti? Ne verjamem. V mestih in industrijskih krajih se slišijo vedno tožbe, da primanjkuje dela. Tega pri nas na deželi ni. Pri nas imamo ravno nasprotno, nam manjka samo delavci. Ali bi se to ne dalo izjednačiti? Naj vživa tudi kmet isto varstvo in iste pravice, kakor drugi stanovi, potem se bo njegov položaj gotovo v toliko izboljšal, da bodo ostali delavci z veseljem na deželi.

Dokler pa kmet ne more svojih delavcev tako plačati, kakor lahko stori to meščan in industrijec, tako dolgo ni mogoče zadržati delavcev na deželi.

Se že neko drugo točko bi se pritožil. Pogosto se zgodi, da se delavci pač povrnejo zopet na deželo; to se zgodi navadno takrat, ko so že tako stari, da ne morejo več delati, in postanejo zopet breme domačega ljudstva, občine. Nova domovinska postava tozadevno ni dovolj odpomogla. Bridko je gledati tiste elemente, ki so bili celo življenje na tujem, in pridejo potem v starosti v svoje domovinske občine nazaj svojim bratom v nadlego.

Objubil sem, da bom kratko vse razložil, zato hitim h koncu in prosim vse gospode, naj glasujejo za predlog, ki ga je stavila krščansko-socialna stranka. Ako sledimo stvari po tam nastavljenih načelih, menim, da lahko zagotavljam, da pridemo do sklepa, ki bo koristil ljudstvu sploh, avstrijskemu ljudstvu pa še posebej. S tem končam. (Živahno pritrdjevanje.)

Politični ogled.

— Državni zbor. Odseki delujejo prav prično, a zbornica sama še ni imela seje. Poljaki se trudijo na vso moč, da bi spravili državni zbor zopet do delovanja. Ta teden imajo pogajanja z nemškimi strankami. Kakor hitro mine nemška nadutost, kakor hitro priznajo v vsem in vsakemu Slovanu ravnopravnost, pa bo državni zbor delaven. Toda tlačiti se Slovani več ne dajo, služiti nočejo nikomur več. Nemška prenapetost povzroča vsem avstrijskim narodom veliko škodo, ker vsled njihovega zadržanja ne pride do miru v državi in ne do dela v državnih zbornici.

— Na Ogrskem je zanimivo to, da se bo Kossuthova stranka razcepila, in sicer bo zmernejši del stranke ostal pod vodstvom Kossutha, brezobzirnejši (radikalni) del pa pod vodstvom zborničnega predsednika Justha. Za Veckerlovo ministrstvo še vedno ne morejo najti pravega naslednika.

— Grško. Že pretečeno poletje smo pisali o nekem upornem gibanju med grškim vojaštvom. Povod temu gibanju je dalo nesrečno krečansko vprašanje. Otak Kretz spada namreč pod Turčijo, večina prebivalcev pa so Grki, ki bi se radi združili z Grško. Pozivljena Turčija pa seveda tega ni dopustila in se je že pripravljala na vojsko z Grško. Tudi pa ni bila priprava Grško vojsko vali krivdo za to na kraljeve prince, ki so poveljniki vojske. Nazadovoljnost med vojaštvom je toliko, da so morali

princi odložiti svoje časti in se je pred kratkim tudi govorilo, da bo odstopil sam kralj. Med tem pa, ko se je zdela zadnje dni, da se je vihar nekoliko polegel, so pa kar naenkrat sporočili listi, da se je uprlo nekaj mornariških častnikov pod poveljem nadporočnika Tybalda, ki so se hoteli polastiti pirskega arzenala. Na istem mestu, kjer se je pred več kot dvesto leti bila slavna vojska med Grki in Perzijanci, se je vnela pravopata vojna med uporniki in kralju udanimi četami. Uporniki so bili sicer kmalu premagani, vendar so povzročili precej škode na nekaterih ladjah in potem ušli na neki torpedovki. Ranjenih in umorjenih je bilo v tej bitki več mornarjev. — Večino upornih častnikov so že vjeli, med njimi tudi njihovega poveljnika Tybalda. S Tybaldovo revolucijo so bili v zvezi visoki parlamentarni in vojaški krogi. Ko se bo vršil proces proti vstašem, bodo prišli na dan presenetljive stvari. — Dne 6. t. m. se je vršil v Kefaloniji, domovini Tybaldovi, ljudski shod, na katerem se je protestiralo, da je obtožen Tybaldos radi veleizdaje; poudarjalo se je, da noben Kefalonec še ni bil nikdar veleizdajalec.

Mala politična naznanila.

Dne 5. novembra: Dalmatinski cesarski namestnik Nardelli je baje za časa svojega bivanja v Dubrovniku, priporočil uradom, posluževati se hrvaščine kot uradnega jezika, ker se italijanskega v kratkem po uradih ne bo nič več rabilo. — V Bukarešti na Rumunskem so se vršile dne 1. t. m. velike demonstracije socialnih demokratov, ker je zaprla policija socialno-demokratskega voditelja Rakovskega. Množica je napadla policijo s kamni, ta pa je potegnila sablje. Pri spopadu je bilo mnogo oseb ranjenih. — Ruska carica bo baje bivala drugo polovico zime v Italiji.

Dne 6. novembra: Češki listi javljajo, da bodo češki železničarji v obrambo narodne enakopravnosti na državnih železnicah pričeli pasivno resistenco. — Cesar je sprejel dne 4. t. m. v avdijenci nova tajna svetnika, bivša ministra Začka in Brafa. Cesar jima je dejal: „Zahvaljujem se Vama za Vajino delo, obnašala sta se vedno pravilno, ostavke pa ne morem odobravati. Vidva bi morala vstrajati, potrebe vajinega odstopa ne priznavam.“ — Vodja goriške agrarne stranke, dr. Franko, se je vodstvu odpovedal.

Dne 7. novembra: Srbski prestolonaslednik Aleksander obišče prihodnji teden vsled povabila bolgarskega carja. — Francoski katoličani ustanavljajo zasebne šole, ker škotje prepovedujejo obisk državnih šol, če ne izpremene učnih knjig. — Japonsko-ameriška zveza je, kakor poročajo listi, gotova stvar. — V Koreji je tako veliko razburjenje, da se boje ustaje.

Dne 8. novembra: Kakor poročajo iz Carigrada, da Turčija od milijonov, katere je prejela od Avstrije za mohamedance v Bosni in Hercegovini 2 milijona, in sicer 1 milijon za kulturne namene, 1 milijon pa za povratek onih mohamedancev, ki so pobegnili iz Bosne in Hercegovine. — Ruski car je potrdil pravila vseslovanske banke. — Španske čete so vzele v Maroku brez vsakega boja važno točko Hidu. — Mesto Ardebyl v Perziji so zasedli revolucionarji. Veliko prebivalcev je ubitih in skoro celo mesto oropano.

Dne 9. novembra: Nadomestna volitev za mesto umrlega goriškega poslanca Jeriča se bo vršila še tekoči mesec. — Nemški cesar je izdal odlok, ki dvoboje v armadi zelo omejuje. — Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci ministrskega predsednika Bienenrotha, zunanjega ministra Aehrenthala, trgovskega ministra Weiskirchnerja in ogrskega ministrskega predsednika Wekerleja.

Razne novice.

* Iz šole. Na ljudski šoli v Siele-Verhe je stalno nameščen Franc Sinigoj, stalni učitelj pri Sv. Jerneju pri Muti. — Na ljudski šoli v Radvanju je stalno nameščena uč. suplentinja Karolina Cizelj. — Stalni učitelj pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Jurij Arnuš je stopil v pokoj.

* Delavstvo! Zvršilni odbor slov. krščansko-socialnega delavstva sklicuje sporazumno z načelništvom „Jugoslovanske strokovne zveze“ za nedeljo, dne 28. novembra 1909 vseslovenski delavski shod! Sicer je bilo že letos III. vseslovensko delavsko zborovanje, a ker so izjavile naše delavske organizacije željo, naj bi se letos vršilo še eno vseslovensko delavsko zborovanje, ustreza Zvršilni odbor izraženi želji. Pri sestavi sporeda se je šlo Zvršilnemu odboru pred vsem za to, da seznani javnost z novo ustanovljeno „Jugoslovansko strokovno zvezo“, sad III. vseslovenskega delavskega shoda. Potrebno je tudi, da se izpremeni organizacija slovenskega krščansko-socialnega delavstva. Do 15. nov. naj naznani vsaka naša organizacija, koliko vstopnic naj se ji doloži, ker bo vstop dovoljen le proti vstopnicam, ki se bodo glasile na ime vsakega udeleženca. Kjer ni organizacije, naj se vsak, ki se želi shoda udeležiti, obrne na Zvršilni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva in priloži znamko za 12 vinarjev, da se mu doloži vstopnica. Vseslovenski delavski shod se vrši v Unionu. Začetek točno ob 9. uri dopoldne. Konec približno opoldne. Ohrabnavalo se bo.

- a) Poročilo Zvršilnega odbora.
- b) O potrebi in pomenu „Jugoslovanske strokovne zveze“.
- c) Delavstvo in politika.
- d) Delavski tisk.
- e) Slovensko kršćansko-socialno delavstvo in njegovi nasprotniki.
- f) Pravno varstvo in zdravniki.
- g) Pravno varstvo in pravniki.
- h) Namen J. S. Z.
- i) Kaj nudi J. S. Z. (Bolniška, brezposelna, preseljevalna, popotna, izredna podpora in podpora za slučaj smrti).
- j) J. S. Z. in strokovna društva.
- k) Organizacija J. S. Z. (Skupne, plačivnice, okrožja J. S. Z.) in delavski odsek S. K. S. Z.
- l) Razprava.

* **Suša.** Naši čitatelji še vedo, s kako neutrudljivostjo so se lani zavzeli naši poslanci za poškodovanje po suši, in kak lep uspeh je imelo njih prizadevanje. Znano jim je tudi, da so letos storili v Gradcu v deželni zboru in v pomdžnem odseku, kakor tudi v državnem zboru vse potrebne korake, da zadobe prizadetim volilcem potrebne podpore po suši. To vse pa ni dalo mirno spati častiteljnemu Ploju, in zato je sklenil, vreti letos v to, za kmeta tako važno zadevo bakljó strankarskega prepíra. Grdo je to od njega in v očigled velike stvari skrajnega obsojanja vredno. Namesto, da bi sam po svojem delal, kakor zna in more, hotel je letos vpreči naše poslance pred svoj voz, da bi si lahko njihovo delo tudi zapisal v svojo slavo.

Hofrat Ploj je poklical v državnem zboru naše poslance na zborovanje, da se predloži nujni predlog za podporo po suši. Ker pa so naši poslanci v tej zadevi že vse storili, kar se je do istega časa dalo storiti, ker so tudi zanprej vedeli, kaj imajo storiti, ne da bi jim trebalo za to vprašati kakega Ploja, in ker so sami že prej pripravili nujni predlog, niso šli na Plojevo zborovanje. Naši poslanci vedo sami in morajo vedeti sami, kar je treba storiti za volilce. Oni ne potrebujejo nikjer Plojevih navodil. To naj bo Ploju in vsem liberalcem jasno in odločno povedano. Odkar je zapustil Ploj zastavo, pod katero je bil izvoljen, nimajo naši somišljeniki z njim nič več opraviti. Pripomnimo, da so vzeli naši poslanci v nujni predlog tudi ptujski okraj, kakor tudi Roblekov in Ježovnikov volilni okraj.

Sedaj pa, ko naši poslanci niso hoteli za Plojem, lopnil je po njih z loparjem v svoji „Slogi“ in „Narodnem Dnevniku“, češ, glejte poslance „Kmečke zveze“, cni niso hoteli za menoj. Mi pa pravimo, prav so storili, kajti če bi šli, izrabil bi Ploj tudi to, ter se ponašal, glejte, za menoj so hodili! Saj izrablja vsako priložnost za napade na poslance Kmečke zveze, s katerimi je bil ta človek skupno izvoljen. Naši poslanci so storili glede suše že brez Ploja svojo dolžnost, to jim vsakdo priznava in mora priznati, dolžnosti za Plojem hoditi pa nimajo!

Skupne deputacije pri ministrih pa se je udeležil tudi odposlanec Kmečke zveze, in Plojevi pristasi naj so za to hvaležni, kajti pokazalo se je, da Ploj sploh nima pregleda čez sušo in njene posledice na Spodnjem Stajerskem. Dejanskih razmer ni proučil, velik je le v samohvali in grdem napadanju svojih tovarišev.

Kako malo je bilo Ploju za volilce in kako zelo mu je bilo za slavo, češ, na moj klic so prišli vsi poslanci do zavesti, da je treba kaj storiti za sušo, to se razvidi iz njegovih napadov v „Slogi“ in liberalnem celjskem dnevniku. Tam pripoveduje, da je že okoli 20. septembra (natančno ne zna Ploj za noben dan!) bil zopet v ministristvu, a poročilo o suši še ni došlo iz Gradca, vendar ni storil koraka, da bi se poročilo hitreje izgotovilo. Okoli (!) 10. oktobra in proti koncu prve polovice (!) oktobra, je že izvedel, kakor pravi, da v poljedelskem ministristvu prevladuje mnenje, da ni treba za sušo kake posebne akcije, vendar ni zinil besede v zagovor svojih volilcev. Čakal še je le na 22. oktobra, da bi lahko rekel, jaz hofrat Ploj sklicujem vse poslance, da govore za podporo po suši. Jasno se vidi, da je Ploju plavala lastna hvala pred očmi, ne pa blagor volilcev. Naši poslanci pa niso potrebovali Plojevih navodil, storili so in storili bi vse za poškodovanje, tudi če Ploja ne bi bilo na Dunaju.

Grdo pa je, da Ploj tudi take zadeve izrablja za napade na druge slovenske poslance, namesto da bi jim bil hvaležen, ker se trudijo in skrbijo tudi za njegov, kakor njegovih liberalnih tovarišev volilne okraje. Skrajni čas je, da volilci enkrat pošteno obračunajo z dražbarjem Plojem.

* **Resnica in Ploj.** Narrošeni smo po dr. Korošcu izjaviti, da častivredni Ploj v napadih, ki so priobčeni z njegovim lastnim podpisom v „Slogi“ in „Narodnem Dnevniku“, glede razgovora z vitezem Pantzjem zopet ni objavil polne resnice, kajti dr. Korošec je Pantzu rekel, da naši poslanci bržkone ne bodo prišli na Plojev klic, ker dela Ploj le za svojo osebno reklamo, podpora po suši pa mu je postranska stvar. Resnica je nadalje, da dr. Korošec ni dobil nobenega vabila za shod, in izgovor Plojev, da je častavatelj vendar podpisal dostavo, je ljub, kajti sprejem vabila ima potrditi le sprejemnik, ne pa dostavitelj. Ker Ploj tudi ni hotel dati skupnega nujnega predloga dr. Korošcu v podpis, je iz tega tudi razvidno, da mu ni bilo pri celi zadevi toliko za skupen nastop, kakor za osebne in strankarske zade-

ve. — Ta pojasnila postavljajo Ploja zopet v jako nelepo luč. Resnica in Ploj!

* **Pred svojim pragom.** „Narodni Dnevnik“ od 9. novembra prinaša notico, v kateri piše o napredovanju Nemcev v Razvanju, ter potem namiguje na „Slovenskega Gospodarja“, kot bi on to zakrivil. Tu bi naj ti napredni junaki, mariborski in celjski, raje trkali na svoja prsa, spominjajoč se besed večnemščinarja dr. Kukovca, ki je v sosednji občini Brezje klical: Več nemščine.

* **Okrožni zadržni shod na Rečici v Savinjski dolini.** Za zadržno okrožje, kateremu pripadajo zadržne v Gornji Savinjski dolini, se vrši v četrtek, dne 18. t. m. okrožni shod v Rečici v Sav. dolini v gostilni gospoda Štiglica. Začetek ob 9. uri predpoldan. Dnevni red: 1. Namen zadržnih okrožij, volitev načelstva zadržnega okrožja. 2. Nasveti in navodila za uradovanje. Razpravljalo se bode o vseh važnejših točkah, zlasti o delovanju nadzorstva, o tekočem računu, o poslovanju zadrž z Zvezo itd. 3. Predavanje: „Zahteve kmečkega stanu.“ Predava nadrevizor Vladimir Pušenjak. Obravnavala se bodo vsa pereča gospodarska vprašanja. 4. Razgovor o zadržnihi zadevah. Člani zadrž, vzlasti upravniški zadrž staviijo vprašanja, nasvete, želijo pojasnila, vrši se debata o raznih zadržnih vprašanjih. Pričakuje se obilna udeležba iz krogov zgoraj imenovanih zadrž. Dobrodošli so vsi prijatelji naše organizacije in zadržništva! — Zadržna zveza v Ljubljani, registrovana zadrža z omejeno zavezo (oddelek za Stajersko v Mariboru).

* **Skofovska posvetovanja** so se pričela dne 9. t. m. na Dunaju. Naš mil. knezoškof se je odpeljal v ponedeljek na Dunaj, da se udeleži teh posvetovanj.

* **Umrl** je v soboto, dne 8. t. m. v Kpbdilju iz splošne skupine v gorški deželni zbor novoizvoljeni poslanec S. L. S. Jerič. Na v. m. p.

* **Tečaj** za diletante izobraževalnih društev namerava S. K. S. Z. v Ljubljani prirediti tudi to zimo, da se društveni člani, ki se zanimajo za ljudske igre, seznanijo z najpotrebnejšimi stvarmi za oder.

Pouk v kmetijstvu v naši vojski. V Hebu na Češkem je poveljstvo 73. pešpolka uvedlo kmetijska predavanja. Predavatelji so učitelji tamkajšne kmetijske šole. Cas bi že bil, da bi se uvel v celi armadi tudi splošni strokovni pouk, da bi imelo kmečko ljudstvo tudi kaj koristi od onih izgubljenih let, kar bi pa bilo ob enem tudi korist za našo državo samo.

Vseslovanska umetniška razstava. Iz Brna poročajo, da je bil v Preravi sestanek zastopnikov vseh slovanskih umetniških društev, ki so sklenili, leta 1911 prirediti v Krakovu vseslovansko umetniško razstavo. Hrvaško umetniško društvo „Modulic“ je zastopal Deskovič, Slovence pa slikar Vesel.

* **Društvenim tajnikom.** Pošljite takoj, kateri še niste, statistične podatke o vaših društvih, ker je že zadnji čas. Katero društvo ne pošlje svoje statistike do 14. t. m., bo imelo potem ta predal v društvenem koledarčku prazen. Zatorej podvizajte se!

Prošnja. Pri pregledovanju postovnih knjig S. K. S. Z. najdemo, da še mnogo društev ni poravnalo svoje letne obveznosti napram S. K. S. Z. Na mnogo strani mora S. K. S. Z. deliti svojo pomoč, posebno v obmejnih krajih, kar jo stane tudi velike žrtve. Kakor znano, plačajo društva do 100 udov 2 K, črez 100 udov 3 K.

* **Nabirajte** rabljene poštné znamke za našo narodno obrambo! Vse naše somišljenike prosimo, naj prične sedaj z nabiranjem rabljenih poštinih znamk za obrambo meje. Posebno one, ki imajo sorodnike po tujih krajih, prosimo, da se udeležujejo tehi zbirki. Pri vsaki pošiljavi naj se napiše poleg nabiralateljevega imena tudi število in kakovost poslanih znamk. Rabljene znamke iz kuvert se naj izstrižejo, in sicer tako, da ostane znamkin rob nepoškodovan. Ne sprejemajo se rabljeni koleki, pač pa vse dopisnice tujih držav. Pošiljajo se naj znamke kot vzorec brez vrednosti, za kar začneš navedena 10 vinarška znamka. Dobrodošle so zbirke vseh že uporabljenih znamk. Lep vzgled nabiralcem je dal g. Leopold Puhar v Ljubljani, ki je v ta namen prvi daroval 10.000 znamk. Mladenci, mladenke, sledite temu pridnemu nabiralcu! Znamke sprejema „Sl. kršč. soc. zveza v Mariboru“, Cirilova tiskarna.

* **Mohorjani!** Bratje Slovenci! Ko dobite letos krasne Mohorjeve knjige v roke, prosimo vas, spomnite se najbolj ogrožene obmejne postojanke Št. Ilja, in darujte za „Šentiljski dom“. Gg. poverjenike prosimo, la uplivaio v ta namen pri udih.

Porotna zasedanja. Za prihoda leto se boho vršila porotna zasedanja v Mariboru: prve 7. marca, drugo 13. junija, tretje 19. septembra, četrto 28. novembra; v Celju pa prvo 17. januarja, drugo 11. aprila, tretje 4. julija, četrto 17. oktobra.

Novi koleki pridejo v promet s 1. januarjem 1910. Isti so razločujoči od sedanih v barvi in po tem, da bodo na spodnjem delu koleka, določenem za prepisavanje, nosili letnico 1910.

* **XIV. izkaz darov za „Šentiljski dom“** došli od 20. sept. do 1. nov. 1909: P. kameciti mizi na Prihovi, na „Verlatijev dan“ nabral Kenrad Kumer, župnik 4 K 30 v, Andrej Lovrec, kaplan, Sv. Ju riji ob Št. v. nabral pri blagoslovljenju križa v Brezju 10 K 0 v, Fr. Stubeč, Bolehnec Sv. Jur ob Št. 2 K. Vesela družba povod m blagoslovljanja križa v gorah g. A. Seržena v Veržuju 5 K 80 v, veseli gostie na svatbi Katarine Kokol z Jan. Gnaparic na Vurbergu 5 K. Ivan. in posol v Laporju, mesto venci na grob vrl. mu rodoljubu Fr. Mlakarju, 10 K. Vesela družba igralcev pri Sv. Vencelcu za šentiljsko trdnjavo 5 K. Fr. Stranjak. trgovca Št. Jur ob Št. nabrano ob pri- liki blagoslovljanja novega križa g. Mat. Jurkovič v Stanetincih pove-

dom nj. srebrne poroke 10 K 33 v, Miha Gobec, Slačka gora, dobljeno v pravdi zaradi častikraje 10, Narodnjak pod Zebotovo stoletno lipo v Selsci ob Muri 2 K, Neimenovani iz Jarenine 12 K, Dekan Slander 5 K, Narodno obrambni odsek 8 K 3. Z. v Ljubljani 400 K, duhovniki rogaške dekanije ob sestantu 25 K, Vlado Pušenjak nadrevizor, Maribor 20 K, Posojilnica v Ljutomeru 50 K. Skupaj v tem izkazu 4176 K 08 v, vraga skupaj 12023 K 53 v. Krasen uspeh enega letal! Vam blagi dobrotniki-podporniki pa v zahvalo kličemo: Ponosna eno-nadstropna stavba našega i Vašega doma je pod streho, pridite si jo pogledat. A manjka nam še mnogo, mnogo! Zatorej prosimo še ponovno vse naše brate i sestre. Spominjajte se spet bolj pogosto „šentiljskega doma“ z darovi; posebno na veselicah, shodih, v kletih, na gostivan-jih i. t. d. Rodoljubne šentiljske pozdrave! — Št. Ilj v Slov. gur., dne 1. novembra 1909. Stavbeni odbor.

* Za „Društveni dom“ v Št. Ilju je daroval 6 g. župnik Au-guštin Skočir v graški bolnišnici 5 K. Priročna zahvala!

Novi davek na vino.

Poslanec Roškar je dne 3. novembra t. l. v vi-nogradniškem odseku državnega zbora branil stališ-šce vinogradnikov proti nameravanemu obdačenju vina.

Naglašal je ogromne stroške pri prenovitvi vi-nogradov, drago obdelovanje za ohranitev taistih v-sled pomanjkanja delavcev.

Nizkotne cene za letos kakor tudi lansko leto pridelano vino nikakor ne pokrivajo pridelovalnih stroškov. Ker bi prekupovalci novi davek gotovo zo-pet zvrnili na rame proizvajalcev, bi postalo vino-gradništvo, katero je mnogim gospodarjem edini vir dohodkov, za taiste nemogoče. S številkami je raz-jasnij gorostasno razliko med cenami, katere dobe vinogradniki za svoj pridelek, in katere plačujejo konsumenti (zavživalei) po trgovinah in gostilnah za vino. Ako bi novi davek zopet prizadel vinogradni-ke, kar pa je z gotovostjo pričakovati, ako se davek vpelje, bi bilo vinogradništvo zanaprej onemogoče-no. Nadalje ugovarjal je tudi proti temu, da bi bil vinorejce pod nadzorstvom finančnih uradnikov, ka-kor n. pr. pri izdelovanju vseh žganih pijač, ker bi imelo to nebroj neljubih posledic za njega, finanč-nim uradnikom bi pa to prizadejalo ogromno, skoraj neizvršljivo delo, finančni upravi pa toliko stroškov, da bi je novi davek malo koristil in nič ne zalegel.

Tovariš g. dr. Hočevar je zavzel enako ter istotako odločno stališče za vinogradnike. Omenjal je tudi, v kak neljub položaj bi prišel vsak od finanč-ne straže oddaljen vinogradnik, ako bi imel vsako prodajo in uvoz vina straži naznaniti ter iskati do-voljenja za izvršitev prodaje.

Velika večina vinogradniškega odseka je za-vzela stališče, da se vinogradnik ali producent s tem nameravanim novim davkom in njega sitnimi določ-bami ne sme obremeniti, ter je sklenila sledeči sklep:

C. kr. vlada se poziva, da z ozirom na obda-čenje vina ne predloži nobenega načrta, s katerim bi bili proizvajalci kakor zavživalei vina močnejše prizadeti kakor dosedaj.

Mariborski okraj.

m V Ljubljano jo dajmo. V ned. so igrali v Ma-riboru člani S. K. S. Z. igro „V Ljubljano jo dajmo“. Udeležba je bila velika. Igralci so želi za svoja iz-vajanja splošno pohvalo. Gašpar, bahaj, toda pristen slovenski kmet, je dopadal s svojim odločnim in na-ravnim nastopom. Njegova žena Rotija je dobro za-dela svojo ulogo; zlasti je z mirnostjo in le ženam lastno sigurnostjo umela pridobiti svojega moža v prid hčerkinе voije. Marica je predstavljala sloven-sko dekle, kakor jih imamo hvala Bogu še veliko med slovenskim ljudstvom. Označila je jako dobro prepo-rod dekleta, če pride iz manjega v večje mesto. Hla-pec Pavte je pravecati značaj; dovolj smeha je povz-ročil s svojimi burkami in dobrimi dovtipi. Skrbna delka Neža je bila kakor nalašč za to vlogo. Njeno kretanje in pa njeno obnašanje je bilo neprisliljeno in naravno. Dr. Snój je nastopal prav kakor mest-ni odvetnik; fino, elegantno vedenje ga je priljubilo občinstvu. Tudi lubezen do Marice, za katero edino gori, ga ni spravila iz svojega dostojanstva prebri-sanega cdvetnika. Osebe, kakor notar in dve priči, so dobro zadele svojo ulogo. Splošno so bili vsi obi-skovalci zadovoljni z izidom. Želimo le, da priredi S. K. S. Z. kmalu zopet kako igro.

m V mariborski deželni bolnišnici je dalo hiš-no vodstvo ondotno Marijino kapelo preslikati in z oltarjem, vred prav lično prenoviti. V nedeljo, dne 7. novembra so mil. knezoškof slovesno blagoslovili ob-novljeno svetišče. Ob 18. uri zjutraj so v sobi, kjer se je začelo opravljala služba božja, najprej bla-goslovili sol in vodo, potem s to blagoslovljeno vodo med pomenljivimi molitvami po škofijskem obredniku poskropili zunaj in znotraj stene obnovljene kapele ter blagoslovili z belo svilo na novo prevlečen taber-nakelj, oltarno podobno brezmadežnega. Spočetja pre-blažene Device Marije, kipa sv. Jožefa, patrona umi-rajočih, in sv. Vincencija Pavlj., ustanovitelja zavo-da usmiljenih sester, in sliko sv. Alojzija. Nato so prenesli Najsvetejše iz začasne kapelice na sedanje mesto ter tukaj ob asistenci stolnega kapitlja, častn. kanonika in dekana od Sv. Magdalene in superiorja od misijonarske hiše pri Sv. Jožetu v Studencih, slu-žili sveto mašo, med katero so usmiljene sestre mlo porevale ter pristopile z bolniki, kateri so se mogli udeležiti službe božje, k sv. obhajilu. — Po sv. maši so mil. nadpastir v prvem, v srce segajočem nago-voru na podlagi nedeljskega evangelja, ki pripove-duje čudovito obuditev Jairove hčerke, in s tem zdru-

ženo ozdravljenje hudo bolne žene, slikali ljubeznivost in usmiljenje božjega Zveličarja, ki je poln ljubezni pomagal vsem, zlasti bolnikom, aka so se k njemu zatekali. Opominjali so navzoče, naj v svojih dušnih in telesnih bolečinah po vzgledu Jaira in bolne žene pridno prihajajo k božjemu Zdravniku, ki prebiva tu v kapelici v šabernakelju, naj ga ponižno molijo in otroški-zaupno prosijo pomoči, in gotovo jim bo olajšal trpljenje. Saj je še vedno, kakor so ga imenovali angeljci v božični noči, za vse čase Saluator mundi, Zveličar, Odrešenik, zdravnik vseh ljudi na svetu. — V drugem nagovoru so prevzeli govornik z ozirom na praznik Varstva preb. device Marije, ki se je ravno slavil, in na podlagi psalm-skih besed „Pod senco svojih perut me brani!“ vabili priidujoče, naj se zbirajo pod materinim plaščem Marijinim, ker jim je zagotovljeno dušno zveličanje, kjer bodo pa tudi našli rešitev iz telesnih nadlog in boleznih; kajti Marija je postala prostovoljno Mati božja, tako pa obenem mati bolečin in kraljica mučencev, da tem uspešneje brani s svojo priprošnjo in varuje pred časno in večno izgubo ljudi, ki so namesto božjega Sina vstopili pod njen plašč kot njeni otroci. — Z zahvalno pesmijo in zakramentalnim blagoslovom je bilo ob 10. uri zaključeno sveto opravilo, katerega so se poleg usmiljenih sester in bolnikov udeležili člani vodstva in zdravniškega o-sobja. — Po cerkveni slovesnosti so mil. nadpastir v času med 10. in 12. uro, pod vodstvom gg. zdravnikov za posamezne oddelke, obiskali vse bolnike, so z vsakim prijazno govorili ter v vsaki sobi podelili višeduhovniški blagoslov, za kar so se bolniki, globoko ganjeni, glasno zahvaljevali. Pri vsem trpljenju jasni obrazi bolnikov so pričali, kako blagodejno deluje v tej hiši krščanska ljubezen do bližnjega.

C. kr. davčni urad. Pisarna za katastralni in pristojbinski oddelek c. kr. davnega urada v Mariboru se nahaja od 3. novembra v isti hiši na Tegethoffovi cesti št. 45, a v drugem nadstropju.

Izpred sodišča. Posesnik Anton Hirschmann iz Lem-baha je bil z dvema streloma ubil svojo ženo, vsled česar ga je porota obsodila na smrt na vislicah. Sedaj je pa cesar ta sklep razveljavil in najvišje sodišče je Hirschmannu znižalo kazen na 20 let.

Izžrebani porotniki. Za četrto porotno zasedanje, ki se prične dne 29. novembra pri okrožnem sodišču v Mariboru, so bili izžrebani sledeči porotniki in sicer glavni: Anton Bayer, bančni uradnik; Jožef Dufek, svéčar; Jožef Felber, hišni posestnik; Friedrich Felber, posestnik; Julij Glaser, židarski mojster; Ferdinand Hirschmann, gostilničar; Friderik Jank, gostilničar; Rajmund Lirzer, posestnik; vsi iz Maribora; Franc Lorber, posestnik v Rečici; Anton Drozg, posestnik v Vajgenu; Franc Dreissiger, gostilničar in mesar v Košaku; Jožef Grušovnik, posestnik v Loženih; Ivan Klemenčič, veleposestnik v Smartnu pri Vurbergu; Ignacij Kumer, posestnik v Smartnu pri Vurbergu; Franc Cerne, posestnik v Framu; Ivan Stanic, gostilničar v Spodnjih Hočah; Marko Skerbinček, posestnik v Rečeniaku; Alojzij Mule, posestnik in mesar v Rušah; Mihael Kac, posestnik v Razvanju; Peter Trinko, posestnik v Razvanju; Jurij Kobale, mizarski mojster v Slovenjgradcu; Karl Kasper, trgovec; Karl Kratzer, mizarski mojster; Karl Kupferschmid, kavarnar; Jožef Pirih, tovarnar; Friderik Slavič, trgovec; vsi v Ptuj; Franc Babosek, župan v Karčevini pri Ptuj; Maks Strašil, posestnik v Spodnjem Bregu pri Ptuj; Alojzij Mikl, gostilničar od Velike Nedelje; Maks Robič, trgovec v Središču; Henrik Streicher, posestnik na Muti pri Ljutomeru; Ivan Kürbus, župan v Gornji Ražgani; Jožef Reich star., posestnik v Moti; Jožef Brinar, trgovec na Muti pri Mahrenbergu; Henrik Puhr, veleposestnik v Ribnici; Franc Skacečnik, lesni trgovec v Dolnji Gostini. — Nadomestni porotniki: Ivan Pelikan, posestnik; Franc Pinterič, hranilnič-ni pristav; Jožef Sagaj, trgovec; Ivan Sauer, hotelier; Anton Znidario, gostilničar; Ernest Tisso, posestnik; Ludovik Colnik, kletarski mojster; Jožef Wesjak, zalagatelj piva in Teobald Zemann, knjigovodja, vsi v Mariboru.

m Maribor. V nedeljo, dne 14. listopada t. l. uprizori „Dramatično društvo“ veliko burlesko s petjem in plesom „Krasna Lida“. Igra je češkega izvora in je dosegla na vseh slovanskih odrih najsijajnejši uspeh. Bila narodno mlačnost trgovskih krogov ter nudi vsled mnogobrojnih komičnih zapletljajev in prizorov mnogo zabave.

Novi podžupan. Mariborski občinski očetje so v ponedeljek izvolili namesto umrlega dr. Lorberja za podžupana cesarskega svetnika dr. Mally-ja, ki je izvolitev sprejel.

m St. Ilj v Slov. gor. Kam pa v nedeljo? K našim hudo stiskanim obmejnim bratom v St. Ilj! Tam se vrši na korist Sentiljskemu domu narodna veselica z raznovrstnim zanimivim vspehom. Fantje bodo predstavljali „Čevljarja“, burko v treh dejanjih, nazobala se bodo lahko tudi sladkega grozdja, in trkali druge sladke šentiljske sadeže pri šaljivi trgtavi v Celcerjevih prostorih. Nastopili bodo tudi razni pevski zbori iz Grada, Maribora itd. Med odmorji na bodo na struno udarjali tamburaši. Vsega pa niti ne izdamo, kaj se bo na veselici videlo in z-vživalo. Pridite torej domačini, pa tudi rojaki, rojakinje od blizu in daleč dne 14. novembra v St. Ilj! Dajte s tem, da dojdete v velikem številu, nam v vednem trpkem boju stoječim obmejnim Slovincem

novnega poguma, novega veselja do boja z narodnimi sovragi! Kdor se pa ne more našemu vabilu odzvati, pa naj se na primeren način spomni Sentiljskega doma! Začetek veselice točno ob pol 4. uri popoldne.

Na Sentiljske visočine,
Visok trdnjavski zid,
Raji neme razvaline,
Nego Svabski St. Aegydt!

m Javna zahvala. Hotinjska požarna bramba je priredila, dne 31. oktobra svojo zadnjo vajo z brizgalno, pri kateri je bilo navzočih več državnih in deželnih poslancev in drugih gostov iz Maribora. Ob tej priliki je daroval č. g. drž. poslanec dr. Korošec 10 kron, za kar se mu požarna bramba prisrčno zahvaljuje. Vivant sequentes!

m V Poljčanah je dne 2. t. m. ob 6. uri zjutraj umrla g. Marija Detiček, p. d. Jernejčevka v 92. letu svoje starosti. Bila je najstarejša ženska naše župnije, toda blaga, bogaboječa žena. Imela je 5 sinov in 2 hčeri, od katerih še samo eden živi, in sicer Jožef, ostali so v starosti od 40—60 let umrli. Rajna je živela prav skrceno in pobožno ter prejela vsak mesec svete zakramente, vsled česar jo je ljubi Bog ravno na vernih duš dan poklical k sebi, vživat zaslužen plačilo. Naj počiva v miru!

m Sv. Tri kralji. Obišči ob priliki ta pri-azni hribček Slov. gor. ter si ogledaj hišami največjo, v kateri je bila že od nekdaj gostilna in trgovina, gotovo se ti takoj oživi hvaležni spomin na nekdanjega posestnika te hiše, na prerano umrlega vzor-narodnjaka, v obče priljubljenega Friderika Fekonja. V kolikor je znal rajni svoj dom ovenčati z versko narodnimi vrlinami, v toliko se je pa zdaj potrudil iz istega doma izbrisati vsak narodni znak menda nikdo drugi kot sam sedanjí lastnik. — Že dobre mesece sem je naš kraj vznemirila neprijetna novica, da bi baje trikraljevski gostilničar stopil v bližnje sorodstvo z Südmarko. Mnogi smo o tem še dvomili, od dotičnega gostilničarja mnogi večkrat odločno zahtevali izjavo, a on je vselej s častno besedo ter s čutom ogorčene užaljenosti zatrjeval, da je govor o Südmarki zanj le obrekovanje. Raje smo torej verjeli njegovemu odgovoru kot mislili, da bi dotičnik res padel nekomu v žrelo. A zdaj moramo objaviti žalostno dejstvo, da je omenjenega užaljena narodna čast bila le krinka, ker je zdaj svojo dolgo prikrito barvo obesil očitno na hišo, krog dvojnih hišnih duri na pročelju hiše dal je nabarvati napis v izdajalskih nemških frankfurtskih barvah. S tem si je sam postavil zid, ki loči odslej odpadnike od zaveznih narodnjakov. Ako je omenjeni gostilničar res v našem kraju prvi svoje čuri odprl Südmarki, ako želi, da se ta kraj spremeni v drugi Sv. Ilj, potem nosi on na svoji vesti vso odgovornost. Ako bi si pa v nevednosti svojo hišo tako natarbal, o čemur pa dvomimo, tedaj pa doli z izdajalsko barvo, in sicer takoj!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Dne 22. novembra se bo poročil g. Ivan Kapun z gđ. Miciko Šuta. Vrlemu narodnemu paru: Na mnoga leta!

Mohorjani! Ko sprejmete letošnje knjige Družbe sv. Mohorja, darujte vsak po svojih premoženjskih razmerah za naš narodno-obrambni sklad!

Ptujski okraj.

p Požar. Na ptujskem gradu je bil zadnji soboto popoldne požar. Najbrž je silni veter zanesel iskre iz dimnikov v prostor, kjer so bili shranjeni prazni zavoji s slamo in drugo zapazevino; še o pravem času so zapezili nastali požar in ga ugasnili, ki bi postal lahko za ves grad usodepoln, ker je bil nastal ogenj ravno pod stanovanjem graščaka Herbersteina.

p Protestantizem na Ptuj vedno napreduje. Zopet so med drugimi izstopile tri hčerke gostilničarke Moser „Zum Elephanten“. Kako sistematično se od gotove strani dela za odpadništvo, je razvidno iz tega, da se šolarjem, ki bodo skoro prosti šole, ponuja denar — celi dve kroni, če odpadejo, ko dosežejo starost 14 let. Eden prusovski pastor odide odtod, drugi pa pride. Kaj neki imajo prusovski hejlovci na Avstrijskem iskati?

p Hajdin. V nedeljo popoldne po večernicah je začelo goreti v Dražencih pri posestniku Pišec-u. Govori se, da so zanetili otroci ogenj. Pri gašenju se je več ljudi močno poškodovalo; eden si je zlo-mil roko, drugi se je hudo opekli.

Haloze. „Stajerčevi“ botri, ki se kmetu hlinijo za najboljšje prijatelje, haloško vino ob kredit spravljajo, ker nakupavajo slabo vino po 6 h liter s Hr-vatskega, ter ga kot Türkenbergerja razpečavajo med Nemce, te pa zadržujejo, naj ne hodijo pokušat sami vina v Haloze, da bi je kje Slovenci ne poklali. To ve ljudstvo, zato boš lahko naročnike „Stajerca“ kmalu na prstih ene roke preštel. Niti z blagom ga nočejo več.

p Iz Otavija. Zadnja številka „Slovenskega Gospodarja“ nam je poročala o središčem narodno-strankarskem shodu. Namen shoda je bil, ustanovit Sokola in mladinske organizacije. Najbolj gore-

če za to organizacijo so štiri Salamonove hčerke. Sicer njim ni veliko zameriti, ker so pač zelo zaljubl-jene v „Narodni List“. Posebno najstarejši priporo-čamo rajši rožni venec, ne pa briganje za Sokole. Odbornici, ki jo imajo že izvoljeno, pa naj višja moč razsvetli pamet, da to liberalno norijo opusti, ker to je jako žalosten napredek. Sicer pa tukaj ne bode nikakega uspeha.

p St. Janž na Dr. av. polju. K. s. izobr. društvo priredi v nedeljo dne 14. novembra ob 6. uri zvečer v gostilni g. Zela Martinovo veselico z mnogovrstnim vspehom! Vse prijatelje društva in prijatelje zabave vabi k veselici odbor.

Ljutomerski okraj.

l Verzej. Prevzetnost se povsod spodtika, sra-mota se za njo pomika. Naši zaslepljeni tržani Na-roodne stranke se zmiraj gojijo sovraštvo proti tistim, ki nočejo pihati v njihov rog. Sedaj gredo pa še da-lje. Nesrečna paša spravila jih je najprej v jarem Narodne stranke, odtod pa v nemškutarijo. Prerok Narodne stranke je sedaj trgovec A. Sršen, ki svo-jih jogrom plačuje naročnino za „Narodni Dnevnik“. Naročnike „Slovenskega Gospodarja“ pa zasmehuje. Dne 29. septembra je pokazal svojo nemščino pri tr-žanu Martinu Zelenku. Pred zidarje se je postavil nobl v svoji nemščini in stopil pred neko dekle. Bos tu Agnez. Ich pin peleitesch zit leizln, unt cigja ge-forn. Tu hazagen, die Zartln kom her. Tu uznje ja-ren glas. Ich pin je šel, die hand peičln, ich hand nemen, du gleih weizln, die cigja du Agnez na zit treibn. G. Sršen! Zakaj pa ne bi Vi raje šli v Celj in tam nemški rentačili, ako se slovenskega jezika sramujete. Le ostanite pri Narodni stranki, katere je vredna Vas, Vi pa nje. Ako se Vam naš slovenski je-zik zdi zopern, zakaj se pa slovenskih kronice ne sra-mujete. Ali ne živite na slovenski zemlji, ali Vaši sta-riši niso Slovenci? Opazovalec.

l N v ustanovljeno „Prostovoljno gasilno društvo“ v Stari in Novi vasi priredi tombolo dne 21. t. m. v gostilni g. Majerja v Buče-čevcih. Začetek ob 6. uri zvečer. Čisti dobiček je namenjen za najpo-trebnejše gasilno orodje. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi vsa so-seđna gasilna društva kakor vsakega posameznika odbor.

l Gasilno društvo Sv. Jurij ob Ščavnici naznanja, da priredi za-bavni večer s trgatejjo dne 14. t. m. v gostilni Lovrenca Šijanec, pri Sv. Duhu na Starigori. Svira godba Vogrinčeva. Vstopnina prsta. K udeležbi vabi vsa soseđna društva in Kmetijsko društvo Gasilno društvo Sv. Jurij ob Ščavnici.

Slovenjgraški okraj.

s Smiklavž pri Slovenjem gradu. Prišel sem zadnjič v Slovenji gradec v Narodni dom. Veselilo me je, da sem našel tam zopet mnogo gostov, dobil znan-cev, s katerimi se poprej nismo nikdar našli, če smo prišli po opravkih v mesto. Potikali smo se v raznih nemškutarskih gostilnah, kar gotovo ni narodna. Hvala Bogu, je sedaj v Narodnem domu prav dobra postrežba. Zna nas kmetje ni boljše in primernejše go-stilne v Slovenjgradcu, kot je Narodni dom. Ka-dar pridemo v mesto po svojih opravkih, moramo iti v gostilno. Kam pa naj gremo? Vsi v Narodni dom! Tu smo kakor doma, tu se zbiramo lahko vsakokrat, tu se napajajo pozovarjamo o svojih težnjah, ker ve-mo, da smo vsi eni misli. Zato me je zadnjič precej peko in zalostilo, ko sem opazil, da je gostilna pod Radševovim vodstvom prav dobra in poceni, pa tudi videl, da zahajajo še mamsikateri kmetje v druge go-stilne. Inteligenca pa nam mora iti tudi z vzgledom naprej! Začeli bodemo mi kmetje dajati tiste nepo-boljšljive na papir; zdaj ni nobenega izgovora, da bi se izogibali Narodnega doma.

s Družmirje pri Šoštanju. V nedeljo, dne 14. t. m. se vrši tukaj v gostilni g. Rotnika po prvi sv. maši shod S. K. Z. Poročilo bode o splošnem politi-nem položaju in o deželnem zboru deželni poslanec dr. Karl Verstovšek, nastopijo pa tudi drugi govor-niki. Kmetje, vsi na shod!

s Okrajna hranilnica v Slovenjgradcu je darovala sto kron k velikim stroškom, ki jih imamo s novo šolsko stavbo in napravo vodo-voda. Za ta velikodušni dar ji v „meu kraj. šol. sveta“ podpisani iz-reka najtoplejšo zahvalo. — Dolbč, 7. nov. 1909. Fr. Juršč načelnik.

Konjiški okraj.

k Tepanje. Zapustil nas je dosedanjí gospod nadučitelj Jakob Jurko ter se preselil v Maribor. Četudi ni bil naš priistaš, žal nam je vendar za njim, ker vedno se je povsod odločno potegoval za slovenske koristi, zlasti še kot odbornik okrajnega šolskega sveta. Veliko sreče in zadovoljnosti mu že-limo na novem mestu!

k Umrla je v noči od 9 na 10. t. m. v Kacenuku, prihovske fare, blaga žena Jožefa Ratej, mati gos-p. okraj-nega konjarja v Celju dr. Rateja in pa orožniškega posta-jevodje pri Sv. Tomažu pri Ormožu.

Celjski okraj.

o Celjsko društvo za varstvo otrok hvaležno priznava, da nahaja vedno več zanimanja med ob-činstvom. Oglašajo se obrtniki, ki so pripravljeni vzeti take zapuščene fante za vajence, oglašajo se pa tudi usmiljene rodbine, ki vzamejo take sirote za svoje. Zopet imamo slučaj, ko ima priden, toda ubog vdovec tri otroke, med temi 4letnega fanta, ki bi ga rešil iz velike revščine, kdor bi ga hotel sprejeti za svojega. Sploh, bi bilo želeli, da se pri društvu oglašajo tisti sami, ki bi se hoteli zavzeti za take zane-marjene in osiročene otroke. A tudi društveni zaupni-ki iz celega celjskega sodnega okraja naj vse take

slučaje redno naznanjajo odboru v Celje. Odbor se peča z mislijo, ustanoviti v bližnji bodočnosti za Gaberje otroško zavetišče. V Gaberjih stanuje na stotine delavcev, ki so ves dan v tovarnah, dočim so otroci prepuščeni večinoma samim sebi. Takim otrokom nuditi po dnevu zavetišče in nadzorstvo, bi bila lepa in potrebna naloga. Nadalje hoče društvo uvesti nadzorovanje tistih oseb, ki imajo na reji dojenice, posebno onih, ki se v tem skoro obrtno pečajo. Pri tem prosí posebno sodelovanja požrtvovalnih žen in pričakuje, da se mu same javijo. V prvi vrsti pa je treba kakor povsod, tako tudi tukaj, obilo denarne podpore. Najsi šteje vsak v dolžnost, biti član tega človekoljubnega društva. Članarina iznaša za celo leto le 2 K, in se pošilja na blagajnika, g. Antona Kolenca, trgovca v Celju.

c Dobrna. Spominjamo se, da smo brali pred par leti v čusnikih, češ, dobrnska šola ne spada med najboljše v celjski okolici, kar se tiče učnih uspehov. Ker do danes nihče ni temu oporekal, mora že biti resnica. Kako se je počutil vodja naše šole pri teh grenkih besedah, nam ni znano. Vemo le toliko, da, če se je šola na Dobrni poboljšala, Vogler pri tem nima najmanjši zaslug. Vpoglerja samega že jezi, da se je postaral, in da mora vzeti vsako pol leta leta dopusta, da si zopet opomore za prihodnje leto. Vkljub temu pa stariši na Dobrni nočejo pripoznati, da bi bilo po Voglerjem dopustu kaj boljše v tretjem razredu; zato se zgodi, da jemljejo otroke iz tretjega razreda in jih pošiljajo kam drugam v šolo. Povrh pa pravijo hudobni ljudje na Dobrni: Če Vogler potrebuje vsako leto dopusta, je znamenje, da so mu ali duševne ali telesne moči opešale. Če je torej že tako daleč, naj gre pa v penzijo. Da bi pa davkoplačevalci trpeli na tisoče kron, ki jih Vogler na leto vleče, ni nikjer zapisano. Za smodke kaditi in otroške vozičke voziti po Dobrni, je marsikdo dober, za to ne potrebuje Dobrna nadučitelja Voglerja. Želimo mu sicer dolgo življenje v prid nemškemu narodu, ki Voglerjeve podpore močno potrebuje, a lepo ga prosimo, naj ima usmiljenje z dobrnskimi otroci in naj obesi podučevanje na klin, oziroma ga prepusti bolj zmognim močem. Cela Dobrna mu bo za to hvaležna; ali če mu je to premalo, mu obljubi spomenik, ki bo pretrpel rodove za rodove.

c Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino, ki se je ustanovila šele meseca marca l. l., priredila je v tekočem letu 10 čebelarških shodov ali podučnih predavanj, katere so bila povsod jako dobro obiskana. Naš predsednik, čebelarški potovalni učitelj, g. Černež iz Griž, in naš blagajnik čebelarški mojster g. Andrej Pikel iz Spodnje Ložnice pri Zalcu se nista strahla ne truda, ne dolgega pota, ne stroškov, ter blagohotno prirejala podučna potovanja, kamorkoli so ju klicali. Glavni program vseh predavanj je bil, navpiševanje za umno čebelorejo ter praktično in za vsakega čebelarja potrebno razkazovanje. Povsod so bili poslušalci s predavanji nad vse zadovoljni ter prav hvaležni gg. poročevalcem, ki sta na koncu svojih predavanj še prav rada odgovarjala raznim stavljenim vprašanjem. Shodi so se vršili: po dva v St. Pavlu in Grižah, po eden pa v Spodnji Ložnici pri Zalcu, v St. Jurju ob Taboru, v Galiciji, v St. Ilju pri Velenju, v St. Janžu pri Peči in v Vrbju pri Zalcu; tedaj skupno 10 shodov, katerih se je udeležilo mnogo, nad 500 poslušalcev, ali povprečno 60 poslušalcev enega shoda. Z mirno vestjo tedaj lahko rečemo, da je bila naša podružnica zelo marljiva ter jo sinemo najtopleje priporočati najizdatnejšim podporam, posebno pa, ker še nima noviča premoženja, razen obilice dobre volje. Vama gg. poročevalca pa srčna hvala za celoleten trud ter prosimo, da nam še bodoče leto ostaneta toli prijazna kot letos!

c Trbovlje. Na Martijno nedeljo ob 3. uri popoldne se vrši v prostorih kmečkega bralnega društva javno predavanje: Papeži in zgodovina. Udje bralnega društva, kakor tudi naši somišljeniki, pridite vsi!

c Ljubno. Javna zahvala. Podpisano vodstvo vojaškega veteranskega društva na Ljubnem izreka na tem mestu najiskrenejšo zahvalo vsem tistim dobrotnikom in prijateljem, kateri so gumno ali duševno pripomogli, da je ta redka patrijotična slavnost blagoslovljena naše cesarske zastave tako krasno uspela. Najiskrenejša zahvala c. kr. okrajnemu komisarju g. dr. Hohl-u, c. kr. kancelistu g. Zolgerju in prostovoljnemu gasilnemu društvu Ksaverij, Rečica in Ljubno, posebno pa častitemu g. župniku Josipu Dekortu za njegov lep, patrijotičen nagovor, s katerim je marsikaterega poslušalca, da še celo naše sovražnike do solz ganil. Srčna zahvala bolni c. kr. poštariici gospodični Mariji Debelak na Ljubnem in ljubenskimi dekletom za darovane krasne in dragocene trake. Bog povrni vsem dobrotnikom! — Vojaško veteransko društvo Ljubno.

c Križ pri Gorvjem gradu. Brez števila laži so že napisali gornjegrajski liberalci zadnji čas po liberalnih časopisih. Kaj vse so že napisali in lagali o našem g. kaplanu Berku, da bi mu vzeli zaupanje pri ljudstvu. Toda kaj takega se jim nikdar ne bo posrečilo, zakaj naše ljudstvo je pošteno in pametno dovolj, da ne gre liberalcem na tim; o g. kaplanu pa tudi dobro vemo, da ne bo iskal nikoli zaupanja pri liberalcih. Nekaj pa bi radi svetovali liberalcem. Glavnemu voditelju dopisov v „Narodnem Listu“ in „Narodnem Dnevniku“ svetujemo, naj se briga rajši

za svojega nezakonskega sina, druge ljudi naj pa pusti pri miru. Tistega, ki je glavnemu voditelju desna roka, pa opominjamo na to, da, če bi skrbel za svojega lastnega očeta tako, kakor za g. kaplana, bi nau gotovo ne bili prodali posestva. Kaj ne? — Nekdo, ki nima nobenega duševnega očeta.

c Sv. Križ pri Gornjem gradu. Po Gornjem gradu se je te dni razširila novica, da namerava nadučitelj Kocbek plačo od tistih dveh mesecev, ko ni podučeval, darovati za dobre namene, in sicer od enega meseca plačo prazni kasi „Narodnega Dnevnika“, od drugega pa brez mero polni kasi „Narodnega Lista.“ Mi kmetje pa, ki s svojim davčnim denarjem prispevamo k nadučiteljski plači, svetujemo, naj to plačo rajši podelijo Spahovemu kozarju, da se bodo gornjegrajski liberalci hodili k njemu olike učiti, da ne bodo več na navedena lista pisali zoper našega gospoda kaplana tako surovih, nesramnih in lažljivih dopisov, kakor dosedaj. Dobro bi bil obrnjen ta denar, ker bi služil za podučevanje. Gornjegrajski liberalci, ali razumete?

c Poročil se je dne 8. t. m. g. Rudolf Pevec v Mozirju z gospico Amalijo Turnšek v Nazarji.

c St. Vid — Grobelno. Ker naši posojilnici tukajšnji liberalci s svojim jezikom niso mogli škoditi, zato jim prigovarja neki Jošt iz Celja — tako se govori po St. Vidu —, naj ustanovijo svojo lastno posojilnico, pri kateri bodo sami liberalci. Vendar našim liberalcem ta reč ne gre nič od srca, ker vedo, da bi s tem same sebe hudo lopatili po ustih. Saj so ob ustanovitvi naše posojilnice govorili, da je posojilnica pri nas nepotrebna, ker jih je okoli in okoli St. Vida dovolj. Liberalčki! Ali zdaj to ni več res, kar ste takrat trdili? In ako je že prva posojilnica bila pri nas nepotrebna, ali je potem druga potrebna? Našo ste imenovali peto kolo. Ponižno vprašamo, koliko kolo bo pa Vaša? Mi bi ne pisali o tem, ker nam je popolnoma vse eno, koliko neumnosti se uganejo naši liberalci, — čim več jih uganejo, tim prej bo šentvidskega liberalizma konec, — a dolžni smo svoje ljudi posvariti, da kdo liberalcem ne gre na lim. Imamo svojo posojilnico, pri kateri so poštene, ugledni, zanesljivi in za kmečko korist vneti možje, te se bomo držali. Če se pa liberalci s svojo mlekarjo in posojilnico kaj opečejo, naj sami sebe zgrabijo za nos.

c Sv. Ema. Minuli so vroči poletni dnevi, minula bode tudi hladna jesen, in ž njo bodo tudi prenehala vsa potrebna in nujna opravila na polju in v kletih. Približuje se dolgočasna zima. Toda mi Sent. Emačani si bomo že dolg čas preganjali s poučnim berilom v čitalnici in doma, in z večkratnimi predavanji in poučnimi shodi v društvu. Želimo in upamo, da bode še nadalje podpiral in vodil naše izobraževalno delo res zaslužni domači visokozemec g. Anton Ogrižek. — Za Sentiljski dom se je pri neki lepi zabavi v prostorih Straškega nabralo 3 K 10 vin. Bratje, posnemajte tak čin, rešite obmejne brate!

c Zibika. Zibičani obeh občin so se izkazali pri deželnozborskih volitvah. Že nekaj mesecev prej so v Tinski občini vrgli s stola liberalnega župana, tistega Novaka, ki je figuriral na volilnem oddicu Berlisgovem, potem pa, po svojem boljsem spoznanju, volil Vrečkota. Druga občina, zibiška, pa je avgusta vrgla tudi svojega liberalnega župana, starega Založnika, z županskega trona, in sicer s tako silo in tako daleč, da še niti v odbor ni več nazaj mogel. Deželnozborske volitve so ga razodele: sam je kmet — zraven tudi kramar in trgovec — pa je s pomočjo svojih sinov deloval zoper kmečko stranko. Izdajal je tako lastni stan, iz katerega je izšel. Neko rovanje zoper volitev je bilo brezuspešno, čeprav je prišel iz druge občine pomagat že znani Antoline. — Pred kratkim je nastopil novi odbor, v katerem so izmed 18. le trije „drugoverci“. Župan in svetovalci so vsi odločni pristaši Kmečke zveze. Od tistega odbora se ljudstvo tudi nada, da bo deloval z vneto v prid občine. Liberalne sebičneže pa ljudstvo hitro spozna in jifi — pomete.

Brežiški okraj.

b Planina. Resnica, kako se je pred kratkim ustanovila tukaj Ciril Metodova podružnica. „Nar. Dnevnik“ poroča o sijajni ustanovitvi. Smešno! Udeležencev je bilo komaj toliko, da so izvolili odbor, blagajnika, oziroma blagajničarke niti zraven ni bilo. Čudno je bilo slišati, kako se je ob ustanovitvi „narodnega“ društva kramljalo v blaženi nemščini. Prijateljsko svetujemo tem visokorodnim gospodom, naj bi se rajši bolj brigali za svoje „bralno društvo“, in če je še sploh mogoče, ga obuditi iz tega smrtnega spanja. Društva ustanavljate, da, ali ta so samo na papirju, v javno življenje si pa itak ne upate s svojimi nazori. Oglejte se malo po svetu, n. pr. sosedno bralno društvo pri St. Vidu obstoji komaj 2½ leta, pa je priredilo že pet gledaliških predstav, 3 poučne shode it. l. Pri nas pa obstoji že osem let, pa niti ene gledališke predstave, od začetka je še priredilo dve veselici, ali sedaj je zaspalo in spi spanje pravičnega.

Vestnik mladinske organizacije.

Mladeniški tečaj v Ljubljani. Mladeniškega tečaja, ki se je prišel zadnjo nedeljo v Ljubljani in bo trajal do 21. novembra, se udeležuje do 50 mladeni-

čev, med temi tudi do osem Stajercev. Prihodnji teden se število udeležencev še zviša.

Trbovlje. Pred enim mesecem je vojaška oblast obsodila Ferrerja na smrt. Ferrer je bil namreč povzročitelj krvavih dogodkov, ki so se vršili na Španskem, zlasti v mestu Barcelona. Od anarhista Ferrerja nahujskana množica je plenila po hišah, zlasti po cerkvah in samostanih, zažgala več kot polovico cerkev, samostanov in bolnišnic ter umorila mnogo duhovnikov, redovnikov in redovnic. Vojaštvo je komaj napravilo mir s krogliami. Umevno, da je potem moža, ki je bil kriv teh požigov, in moritev, vojaško razsodišče dalo ustreliti. In sedaj glejte, kaj se je zgodilo. Liberalci po vsem svetu so začeli kričati, da je bil ta anarhist Ferrer po nedolžnem usmrčen. Seveda niso smeli zaostati naši slovenski liberalci. Njihovo glasilo „Nar. Dnevnik“ je kar čeli teden v nebesu povzdigovalo tega požigalca cerkev, ga proslavljalo kot svojega Boga. Iz tega lahko sklepamo, da bi tudi slovenski liberalci rad v dejanju pokazal, da je pristaš anarhista Ferrerja, tudi on bi rad zaprl cerkve po Slovenškem, toda škoda, da nima moči, nima skoraj nobenih pristašev. Kaj tedaj storiti? (Trebja je loviti ljudi v svoje mreže. Res so to začeli in sicer z mladeniškimi shodi, kajti mladina se da lahko vjeti. Prvi mladeniški shod so napravili v trdnjavi slovenskega štajerskega liberalizma, v Zalcu, kjer so govorili, da hočejo postati samostojni, da se ne dajo več komandirati od kaplanov in župnikov, sploh ne od klerikalcev, da hočejo biti svobodni, to je z drugimi besedami, da bi radi postali brezverci it. l. Ker se je žalski shod „dobro“ odnesel — bilo je namreč iz trga le malo pravih fantov, ta štafazo še nekaj frajlje s klobuki — zato se je sklenilo, da naj se vrše podobni mladeniški shodi po vsem slovenskem štajerskem, med drugim tudi v Trbovljah. In res, prišle so Trbovlje prve na vrsto, znamenje, da se tukaj liberalci prav trdne, močne, uplívne čutijo. Morebiti da je bil ta shod še številneje obiskan, kakor žalski, saj je tukaj mnogo več prebivalcev, socialnih demokratov, kojih je bilo precejšnje število na shodu. Shod se je vršil popolnoma mirno. Glavna govornika sta bila znana urednika naših liberalnih listov, Lesničar in Stibler, in nek mladenič Gorišek iz Griž. Govorili so seveda o organizaciji, da naj mladina skopno nastopa in se ne boji klerikalcev, ki bodo žugali z raznimi sredstvi. Za zabavo je skrbela neka gospodična, ki je s svojim krasnim (!) govorom mnogo pokvarila. Da so bili tudi nekateri naši učitelji na shodu, se razume, saj so ga oni sklicali, ki nosijo svoj „Narodni Dnevnik“ vedno v žepu, in se za Boga toliko zmenijo, kakor za lanski sneg. Obžalovanja vredno je tudi, da so se shoda udeležili tudi mladeniči tistih starišev, ki so odločno katoliški. Kakšna vzgoja? — Stariši, mladenci in mladenke, pazite, da vas ne dobijo v svoje kremplje liberalci, ki se vam kažejo za največje prijatelje, v resnici so pa vaši največji škodljivci, ki bi vas radi ob vero spravili. Zato ne prebirajte časopisov, ki blatijo vero, duhovnike, papeže, Kristusa, kakršni so „Narodni Dnevnik“, „Narodni List“, „Naprej“, „Stajerec“, „Sloga“, „Slovenski Narod.“ Vsa gospodar bi naj bil naročen na „Slovenskega Gospodarja“, ki tako lepo odkriva namene naših liberalcev. Na delo tedaj za pravo slovensko, krščansko stvar! Našim gospodom duhovnikom pa kličemo: malo več korajže, in ne toliko bojazljivosti!

Najnovejše novice.

Osebnost. C. gospod Rajmund Bratapič, kaplan v Sv. Petru pri Radgoni, je imenovan rezervnim vojnim kuratom pri dež-bramb. pešpolku Stev. 26 v Mariboru.

Solska vest. Na utrakvistični ljudski šoli v Leitersbergu je razpisano mesto nadučitelja. Sola je v prvem plačilnem razredu. Prošnje se morajo vložiti do konca novembra. Cujemo, da nameravajo Nemci na to šolo spraviti katerega nemškutarja ali Nemca. Zato opozarjamo merodajne kroge, da v pravem času preprečijo to nemško namero.

V vinarskem odseku se je dne 9. t. m. sprejel predlog, v katerem se vlada pozivlja, naj ne predloži glede obdačenja vina nobenega načrta; po katerem bi bili proizvajalci in zauživatelji vina hujše zadeti nego dosedaj.

Umrli je v Ormožu odvetnik g. dr. Ivan Omulec, v 62. letu. N. p. v m.

Deželnozborske nadomestne volitve za mestni celjski okraj so se vršile včeraj. Izvoljen je bil dr. Evgen Negri, zdravnik v Gradcu in Slatini. Slovenci se volitev niso udeležili.

Listnica uredništva.

Gosp. J. S. Vaše pismo sprejeli. Hvala! — Šmarje pri Jelajah: Prihodnjič!

Izšel je lep stenski koledar za leto 1910. Gostilne, šole, župni in županski uradi ga dobivajo brezplačno. Dobiva se samo pri gospodu Ivanu Klinecu, tipograf, Koroška cesta v Mariboru. Poslati je treba le znamko za poštino.

